

Władysław Neuman

1910-1969

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1930 r., uczestnik konwojów, kapitan żeglugi wielkiej.

Urodził się 6 lipca 1910 r. w Warszawie. W 1930 r. ukończył Wydział Nawigacyjny Szkoły Morskiej w Tczewie. Zatrudnienie znalazł na statkach Polsko-Skandynawskiego Towarzystwa Transportowego (Polskarob) i pływał na „Roburach”.

Władysław Neuman, „zwany Misio ze względu na swoją wielką krzepę i potężne wymiary”¹, w 1939 r. był I oficerem na „Roburze IV”.

Wczesnym rankiem 1 września kpt. Edward Gubała wszedł na mostek i powiedział: „Panie Misiu, mamy wojnę z Niemcami! Natychmiast obudzi pan starszego mechanika Jana Stępnia [abs. WM z 1929 r.] i poleci mu rozkręcić maszynę na całego. Musimy schronić się w Göteborgu, bo przy Skagen na pewno czyha Kriegsmarine”².

Palacze zdwoili swoją ciężką pracę w kotłowni i podnosili na gwałt cieniowanie pary. Prędkość wzrosła do 12 węzłów. Gdy do wód terytorialnych Szwecji pozostało około pięciu mil morskich zobaczył, że bezbronnego trampa dogania pięć niszczycieli niemieckich. Pędziły z szybkością 30 węzłów.

Jednocześnie ku „Roburowi IV” mknęła motorówka szwedzkiego pilota. Na granicy wód terytorialnych zbliżyła się do burty statku i pilot, jak się okazało – przyjaciel kapitana Gubały, wspiął się po sztormentrapie na burtę. Na pokładzie uniósł rękę w geście dającym Niemcom do zrozumienia, że bierze statek pod opiekę szwedzkiego państwa. Pierwszego dnia wojny Niemcy jeszcze respektowali międzynarodowe przepisy – niszczyciele zatrzymały się³.

Tak to dramatyczne zdarzenie I oficer Władysław Neuman odnotował w dzienniku okrętowym: „06.26 przyjęto pilota na redzie Göteborg, kurs według wskazówek pilota. Od 6.00, przez pół godziny, forsowanie maszyny dla ucieczki przed pięcioma niemieckimi kontrtorpedowcami”⁴.

Widok z mostka na rufę „Robura IV”

Armator Alfred Falter Shipowner 2 lipca 1940 r. „zmustrował ze statku, noszącego teraz nazwę «Częstochowa» kapitana Edwarda Gubałę i I oficera Władysława Neumana. Na ich miejsce przyjął tandem

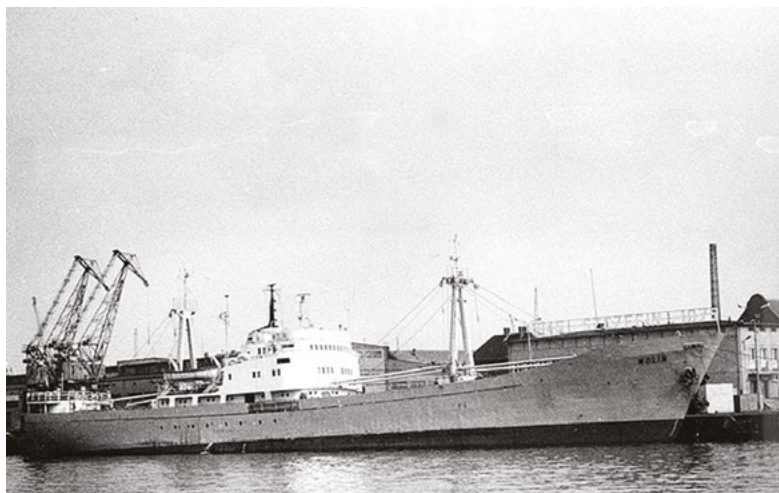

1 Edward Gubała, *Dotyk słońca*, [w:] *Na szlakach wojennych konwojów*, pod red. Edwarda Obertyńskiego, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG, s. 31.

2 Ibidem.

3 Ibidem, s. 33.

4 Edward Gubała, *Przygoda mojego życia*, Gdańsk 1973, s. 114.

„Wolin”

z utraconego z połowie lipca «Zbaraża»: kpt. Kinasta i I oficera Hulanickiego⁵.

W październiku 1940 r. Władysław Neuman został I oficera na „Ile de Batz” – przejętym w zarząd brytyjski francuskim statku i obsadzonym polską załogą. Doszło do tego z inicjatywy Edwarda Gubały, wspartego przez kapitana Michała Leszczyńskiego

i starszego mechanika Urbana Krzyżanowskiego – członków zarządu Związku Kapitanów, Oficerów Pokładowych, Maszynowych i Radiotelegrafistów Polskiej Marynarki Handlowej w Londynie⁶.

W marcu 1942 r. Władysław Neuman objął stanowisko I oficera na „Bałtyku”, 30 października 1942 r. zszedł na własną prośbę w Cape Town⁷.

Wrócił do Polski, w 1948 r. był kapitanem na „Bałtyku” – statku, który jako pierwszy pod polską banderą zawinął do jugosłowiańskiego portu w Rijecie⁸. Gdy w 1951 r. w miejsce GAL-u utworzono Polskie Linie Oceaniczne, pływał na statkach tego armatora. Od listopada 1964 r. do czerwca 1967 r. był I oficera na m/s „Wolin”⁹, statku zbudowanym w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni w 1959 r., którego matką chrzestną była Irena Meissner – żona kpt. Tadeusza Meissnera¹⁰ (abs. WN z 1925 r.).

Zmarł 24 lutego 1969 r., spoczywa na Cmentarzu Witomińskim.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom VI, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 2012; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996; Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 3, Gdańsk 1999; Wadim Konstanty Taniewski-Elliott, *Spis personelu zatrudnionego na statkach Polskiej Marynarki Handlowej w latach 1939-1945*, Gdańsk 1981; Edward Gubała, *Przygoda mojego życia*, Gdańsk 1973; Krzysztof Adamczyk, Jerzy Drzemczewski, Bohdan Huras, *Polskie Linie Oceaniczne. Album floty 1951-2011*, Gdynia 2011; *Na szlakach wojennych konwojów*, pod red. Edwarda Obertyńskiego, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG.

5 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996, s. 303.

6 Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 3, Gdańsk 1999, s. 269.

7 Wadim Konstanty Taniewski-Elliott, *Spis personelu zatrudnionego na statkach Polskiej Marynarki Handlowej w latach 1939-1945*, Gdańsk 1981, s. 225.

8 Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków...*, op. cit., s. 344.

9 *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom VI, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 2012, s. 658.

10 Krzysztof Adamczyk, Jerzy Drzemczewski, Bohdan Huras, *Polskie Linie Oceaniczne. Album floty 1951-2011*, Gdynia 2011, s. 348.